

Репресиите срещу правистите след 9 септември 1944 г. са събрани в сборник

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 21 Април 2016 15:57

Непознати до момента документи за репресиите срещу съсловието на правистите след 9 септември 1944 г. са събрани в новия документален сборник на Комисията по досиетата под заглавието **„Държавна сигурност и юриспруденцията 1944-1975“**.

Новото фототипно издание беше представено официално в сряда (20 април 2016 г.) в Ректората на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, а на него присъстваха членове на Конституционния съд, адвокати, юристи, университетски преподаватели, изследователи на архивите на Държавна сигурност, както и граждани.

Хартиеното издание на сборника, който излиза под №29 от рубриката „Из архивите на

Репресиите срещу правистите след 9 септември 1944 г. са събрани в сборник

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 21 Април 2016 15:57

ДС”, съдържа 194, а неговият разширен електронен вариант (dvd) общо 316 документи.

„Документите в сборника разкриват професията на юриста в България през призмата на личностите, които са я създавали и развивали”, отбеляза доц. Костадин Грозев от Историческия факултет на университета.

По думите му едно много добро продължение на досегашната изследователска дейност на Комисията и иновация към бъдещата работа, а именно концентрирането на съдържателния материал на сборника конкретно с една професия – тази на правистите.

„Професионалният подход за представянето на една обществена дейност като юриспруденцията чрез документите на Държавна сигурност заслужава адмирации”, допълни още доц. Грозев.

„Идеята за този сборник се роди спонтанно, като в основата беше въпросът доколко една такава голяма прослойка в обществото като българските правници, е била засегната от репресивните мерки на Държавна сигурност”, сподели Борис Михайлов, член на Комисията по досиетата.

Той отбеляза, че голямата част от досега издадените общо 30 сборници на Комисията отразяват чрез архивните документи въздействието на ДС върху различните обществени отношения, както и разкриват структурата и методите на Държавна сигурност.

„Но досега не се бяхме концентрирали върху една отделна професия”, посочи Михайлов.

Според него един от изводите, които могат да се направят е, че ДС е била много внимателна към българските юристи и поколението на правниците след Втората световна война и е пипала срещу тях с „меки ръкавици”.

Красимир Кръстев, старши експерт от отдел „Изследване и публичност на архивите”, обясни, че обхвата на изследваната тема се отнася за периода 1944-1975 г., тъй като след този период в архивите на ДС по-голямата част от юристите, които Държавна сигурност е разработвала, вече са покойници, а други са в напреднала възраст не заемат важни постове и не представляват вече интерес за комунистическите служби.

Отделно от това в архивите не са открити самостоятелно обособени фондове по това направление след средата на 70-те години на миналия век.

Репресиите срещу правистите след 9 септември 1944 г. са събрани в сборник

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 21 Април 2016 15:57

По думите му в първите години след 9 септември се характеризират с активното разработване на видни юристи. От средата на 60-те години натискът върху юристите отслабва.

„Документите в новия сборник показват много детайлно какво се случва с видните юристи в България, които са участвали в управлението”, каза председателя на Комисията по досиетата Евтим Костадинов.

Сборникът съдържа архивни документи за над 20 известни юристи, сред които министър Александър Гиргинов, Александър Огнянов – бивш министър на правосъдието и председател на Софийския адвокатски съвет, адвокат Борис Вазов – брат на Иван Вазов, академик Венелин Ганев – регент, политик и дипломат, Владимир Кутиков – професор от Юридическия факултет на Софийския университет, социалдемократът Атанас Москов – адвокат и доктор по международно право и др.

Поставяне под наблюдение и следене, въдворяване в лагери, политически процеси и принудително изселване, са част от многобройните форми на репресии срещу видните представители на правото в Царство България.

Репресиите срещу правистите след 9 септември 1944 г. са събрани в сборник

Написано от Христо Христов
Четвъртък, 21 Април 2016 15:57

Една част от тях са убити още с присъдите по „народния съд“. След него значителна част от адвокатурата в страната е подложена на чистка като неблагонадеждни или определени като „врагове“ на „народната власт“.

Бившият премиер и настоящ конституционен съдия Филип Димитров говори за спецификата на българската юриспруденция по времето на комунизма и запазването на връзката между клиента и адвоката е запазена, за разлика от страни като СССР, ГДР и др.